

L'interrogatori de Charlot

## Caça de bruixes

L'any 1948, Charles Chaplin va ser interrogat pel FBI, que l'acusava d'activitats pro-soviètiques. Era l'època de la tristament famosa *caça de bruixes* que el senador MacCarthy va emprendre contra els intel·lectuals i que va afectar moltes estrelles de Hollywood.

**D**urant més de cinquanta anys, Charles Chaplin va estar controlat pel FBI, que sospitava que tenia simpaties per la causa comunista. El resultat d'aquest seguiment que la policia nord-americana va fer al creador de Charlot és un dossier de més de 1.500 pàgines. Era el començament de la guerra freda, i ningú als EUA —ni tan sols les sagrades estrelles de Hollywood— va escapar a l'obsessió anticomunista d'aquells anys. Aquest és el text d'un interrogatori que Chaplin va patir el 1948. Quatre anys després, Charles Chaplin va abandonar els Estats Units i se'n va anar a viure a Suïssa.

—*¿Ha donat alguna vegada suport a organitzacions afiliades al Partit Comunista?*

—No ho recordo. Però és una pregunta tan general... No acabo de saber què entén vostè per "organitzacions afiliades al Partit Comunista".

—*¿Es considera membre del Partit Comunista, senyor Chaplin?*

—Absolutament no.

—*Senyor Chaplin, em sembla entendre, per allò que diuen els diaris, que vostè està més o menys interessat en els moviments promoguts pels comunistes al nostre país. ¿És exacte?*

—No... Jo sóc un liberal i el que m'interessa és la pau, i en cap cas el comunisme.

—*¿Ha escrit el següent comunicat: "Rússia, el futur et pertany"?*

—Sí.

—*¿A qui anava adreçat i per què?*

—Me'l van demanar els nostres aliats, aleshores els russos eren els nostres aliats. Volien un missatge, per algun aniversari. I vaig adreçar-lo a la Rússia soviètica.

—*¿Què hi deia?*

—Només que havien lluitat, que havien mort, etcètera. El típic discurs pa-

triòtic. Era durant la guerra.

—*El Daily Worker [òrgan del Partit Comunista nord-americà] del 8 de juny de 1947 va publicar un article escrit per vostè en el qual vostè demanava que se suspengués el procés a Leon Josephsen, Eugene Dennis i Gerhart Eisler (tots tres membres del Partit Comunista), ¿és exacte?*

—Sí.

—*¿Com va fer arribar al Daily Worker la seva petició?*

—No vaig fer-la arribar. Rebo cada dia centenars de peticions provinents d'organitzacions de tot tipus. Demanen que prestis el teu nom per una causa justa. Va arribar-me per correu, pels canals normals.

—*¿S'interessava per ells perquè eren comunistes?*

—Hi estava interessat, sobretot perquè tenia la impressió que es tractava d'una caça de bruixes. Durant la Segona Guerra Mundial tothom, més o menys, era simpatitzant dels comunistes. Em refereixo als comunistes soviètics. No he llegit mai cap llibre sobre el comunisme. No en sé res de res. Mai no he llegit Karl Marx... La meua interpretació del comunisme era la Rússia d'aleshores.

—*¿Ha rebut alguna vegada a casa seva membres del consolat rus?*

—Sí. Miri, jo rebo molts còsols, ambaixadors, etcètera. Suposo que vénen a veure'm perquè sóc un personatge conegut arreu del món. Coneixia el cònsol rus. Era un home fascinant, però no recordo haver-lo vist més de dues vegades. No tinc cap animositat envers Rússia. Cap ni mica. Potser no entenc la situació, però he de confessar amb tota sinceritat que continuo conservant l'esperança i continuo estant persuadit que estaria molt bé que poguéssim entendre'ns...

—*¿Ha enviat un comunicat de felici-*

*tació al govern de l'URSS pel festival Chaplin de Moscou?*

—Sí... N'estic molt orgullós. Aquell festival, vostè ho entendreà, va ser organitzat en honor meu, per la meua feina, i, naturalment, vaig dir-los-hi que em sentia molt honorat.

—*¿Quina és avui la seva posició sobre el govern soviètic?*

—La mateixa de sempre. Els estic molt agraït. Basant-me en allò que lleixo en els diaris, no entenc quin crim o quina atrocitat han comès contra la nostra democràcia.

—*¿Creu que la manera de ser dels comunistes és millor que la dels Estats Units?*

—No, segur. Si ho pensés hi aniria i m'hi quedaria. Però no obstant això no estic en contra d'ells i no ho estaré mai, almenys fins que no envaeixin els Estats Units. En aquest cas seria el primer a agafar les armes.

—*¿Agafaria les armes?*

—Sí, per rebutjar qualsevol invasió dels Estats Units. I vull dir una altra cosa... Als periodistes no els agraden les persones que parlen amb franquesa. Menyspreo els periodistes, sempre que parlen de mi menteixen. Han intentat fer de mi un monstre. He viscut sempre una vida reposada i normal. No formo part de cap organització. Però durant la guerra anava contra els nazis i l'única finalitat de la meua presa de posició era veure la desfeta dels nazis i dels feixistes.

—*Senyor Chaplin, ¿era president d'honor d'un miting cultural organitzat el 16 d'octubre de 1942 al Carnegie Hall de Nova York?*

—Sí, vaig fer-hi un discurs.

—*¿Va començar el discurs dient: "Estimats companys"?*

—Hi havia segurament russos entre el públic, i com que érem aliats en defensa de la democràcia em sentia orgullós d'a-



dreçar-me a ells com a companys.

—*¿Va continuar el seu discurs dient: "No sóc un ciutadà i no necessito documents de ciutadania nord-americana. Els documents de ciutadania no volen dir res. Jo sóc un patriota de la humanitat. Sóc un ciutadà del món."?*

—En la primera part hi ha algunes inexactituds.

—*A més, senyor Chaplin, vostè no és ciutadà dels Estats Units, ¿no?*

—No.

—*¿N'ha demanat alguna vegada la ciutadania?*

—Mai. Des dels 19 anys he tingut sempre un sentit de la internacionalització. I és una cosa que sento com més va més.

—*¿Aquesta és la raó per la qual no n'ha demanat mai la ciutadania?*

—Sí. Em considero un ciutadà americà com qualsevol altre i sempre he estimat aquest país. No he dit mai que la ciutadania no vulgui dir res. No he denigrat mai els Estats Units.

—*Tornant al discurs del 16 d'octubre de 1942, vostè hauria dit: "I hi ha totes aquelles afirmacions absurdes sobre els comunistes, però, per sort, el comunisme ja no és el llop, com va ser-ho fa un temps. ¿Qui són aquests comunistes? Gràcies a Déu comencem a entendre'ls. Els comunistes són persones normals com nosaltres.*

Diuem que els comunistes són uns desheretats de Déu. ¡Quina bestiesa! Un poble que lluita i mor com el rus només pot ser un poble que està molt prop de Déu."

—Això és més o menys exacte. Vaig sentir que hi havia en aquest país nombroses forces que tractaven de desunir els aliats.

—*Dedueixo que vostè pensa que la manera de ser dels comunistes és compatible amb la manera de ser dels americans...*

—No veig perquè no hauríem de poder viure en pau amb Rússia. La seva ideologia no m'interessa. M'interessa el fet que volen la pau i no veig perquè no hauríem de poder fer-la i evitar una guerra mundial.

—*Segons els diaris, vostè va donar suport, d'una forma o d'una altra, i durant diversos anys a la línia comunista. ¿Què té a dir en aquest sentit?*

—La "línia comunista", és tan vague. Vaig seguir aquesta línia, com vostè l'anomena, a causa de la nostra lluita contra Alemanya i Hitler...